

Урок №2

Тема: Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав.

Алгоритм роботи під час уроку:

- опрацюй § 1 підручника
- закріпи та перевір свої знання, заповнивши лист самоконтролю (виконуй в зошиті)
- за можливості передивіться відео

Словник

Антанта - блок європейських держав (Велика Британія, Франція, Російська імперія), який сформувався для боротьби проти Троїстого союзу (Німеччина, Австро-Угорщина, Італія). Італія вступила у війну на боці Антанти.

Четверний союз - військово-політичний блок Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Османської імперії - протистояв країнам Антанти в Першій світовій війні. З огляду на географічне розташування Німеччини та Австро-Угорщини в Європі супротивників Антанти називали також Центральними державами.

Анексія (від лат. *annexio* - приєднання) - насильницьке приєднання, загарбання однією державою території іншої держави.

Націоналізація (від лат. *natio* - народ) - перехід приватної власності у власність держави шляхом викупу або конфіскації. Об'єктами можуть бути земля, промислові підприємства, банки, транспорт, зв'язок тощо.

Українські політичні партії Галичини (УНДП, УРП, УСДП) створили 1 серпня 1914 р. **Головну українську раду (ГУР)** на чолі з К. Левицьким. Вона у своєму «Маніфесті» закликала до боротьби за визволення України шляхом всебічної підтримки Австро-Угорщини. Головні вимоги Ради в національному питанні були такі: утворення самостійної Української держави на територіях, які до війни належали Російській імперії, і національно-територіальна автономія західноукраїнських земель, об'єднаних в один коронний край. За ініціативою ГУР у серпні 1914 р. відбувається формування легіону **Українських січових стрільців (УСС)**, який розглядався як зародок майбутньої національної армії. Його першим командувачем був Михайло Галущинський.

4 серпня 1914 р. у Львові група українців — емігрантів з Наддніпрянської України — створила Союз визволення України (СВУ). Члени організації (Д. Донцов, А. Жук, М. Меленевський та інші) у програмному документі «Наша платформа» виступали за відокремлення України від Росії й створення незалежної демократичної Української держави у формі конституційної монархії.

ГУР і СВУ в 1915 р. об'єдналися у Відні в **Загальну українську раду**.

Але **СВУ** проводила окрему роботу:

- пропагандистську — видання брошур, преси, читання лекцій з історії та сучасного становища України;
- дипломатичну — налагодження відносин з урядовими колами країн Четверного союзу і нейтральних;
- з полоненими-українцями у німецьких і австрійських концтаборах. Один з активних діячів організації Олександр Скоропис-Йолтуховський добився від властей згоди на переведення 80 тис. українців до трьох таборів і дозволу на опіку полоненими СВУ. Ця робота сприяла зростанню їхньої національної свідомості;
- адміністративно-організаційну — формування з українців органів місцевої влади на окупованій Німеччиною території Волині, Полісся, Підляшшя, заснування зокрема 134 шкіл.